

Stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik országok

1. Miért kockázatosak a felsorolt országokból származó ügyfelek?

A stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik országnak minősített országok a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem vonatkozásában hiányos jogi és intézményi kerettel rendelkeznek. A pénzmozgások ellenőrzése terén nem kielégítő szabályrendszert alkalmaznak, illetve nincsenek megfelelő pénzmosást megelőző intézkedéseik. Ennek okán az Európai Unió pénzügyi rendszerének megfelelő működése szempontjából komoly fenyegetést jelentenek.

Mindezekből adódóan ezen országok állampolgárai esetében is magasabb a pénzmosás lehetőségének a kockázata.

2. Melyek ezek az országok?

Stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik ország: az (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik országok megállapítása tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2016. július 14-i (EU) 2016/1675 bizottsági felhatalmazáson alapuló rendeletben meghatározott országok.

A Bizottság (EU) 2016/1675 felhatalmazáson alapuló rendeletének legfrissebb, 2024. február 7-ei módosítása alapján a kiemelt kockázatot jelentő harmadik országok a következők:

- 1. Afganisztán**
- 2. Barbados**
- 3. Burkina Faso**
- 4. Kamerun**
- 5. Kongói Demokratikus Köztársaság**
- 6. Gibraltár**
- 7. Haiti**
- 8. Jamaica**
- 9. Mali**
- 10. Mozambik**
- 11. Mianmar/Burma**
- 12. Nigéria**
- 13. Panama**
- 14. Fülöp-szigetek**
- 15. Szenegál**
- 16. Dél-afrikai Köztársaság**
- 17. Dél-Szudán**
- 18. Szíria**
- 19. Tanzánia**
- 20. Trinidad és Tobago**
- 21. Uganda**
- 22. Egyesült Arab Emírségek**
- 23. Vanuatu**
- 24. Vietnam**

25. Jemen

II. Kiemelt kockázatot jelentő harmadik országok, amelyek magas szintű politikai kötelezettségvállalást tettek a feltárt hiányosságok kezelésére, és az FATF által kidolgozott cselekvési terv végrehajtásához technikai segítségnyújtást igényelnek. Ezek az országok szerepelnek az FATF nyilvános nyilatkozatában.

26. Irán

III. Kiemelt kockázatot jelentő harmadik országok, amelyek folyamatos és nagymértékű pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatot jelentenek, mivel sorozatosan elmulasztották a feltárt hiányosságok kezelését. Ezek az országok szerepelnek az FATF nyilvános nyilatkozatában.

27. Koreai Népi Demokratikus Köztársaság (KNDK)

3. Létezik-e más szervezet által kiadott pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás szempontból ún. „kockázatos országok” lista?

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni nemzetközi küzdelem stratégiájának főbb elemeit meghatározó nemzetközi szervezet a Financial Action Task Force/ Pénzügyi Akciócsoport (a továbbiakban: FATF) is folyamatosan frissíti a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása szempontjából kockázatosnak minősített országokról kialakított többszintű listáját.

Bővebb információ az alábbi hivatkozásokon érhető el:

<https://www.fatf-gafi.org/content/fatf-gafi/en/publications/High-risk-and-other-monitored-jurisdictions/increased-monitoring-february-2025.html>

<https://www.fatf-gafi.org/content/fatf-gafi/en/publications/High-risk-and-other-monitored-jurisdictions/Call-for-action-february-2025.html>

A Pmt. a Bizottság (EU) 2016/1675 felhatalmazáson alapuló rendeletében felsorolt országok vonatkozásában ír elő kötelezettségeket a szolgáltatóknak. Azonban bármely szolgáltató dönthet úgy, hogy ezen felül saját belső kockázatértékelésében figyelembe veszi az FATF listáját is.

4. Hol érhető el az EU rendeletben meghatározott országlista?

Az alábbi hivatkozáson minden valaha hatályos verzió megtalálható:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02016R1675-20240207>

5. Mit jelent az, hogy az ügyfél stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik országból „származik”?

A „származás” kifejezést a lehető legszélesebb körben szükséges értelmezni, tehát az nem szűkíthető le születési helyre, állampolgárságra, lakóhelyre vagy egyéb, a létérdek központjaként definiálható helyre. Származásnak kell tekinteni az ügyfél bármilyen kimutatható (a szolgáltató megítélése szerint a pénzmosás elleni küzdelem szempontból jelentőséggel bíró, személyes vagy üzleti) kapcsolatát stratégiai hiányosságokkal rendelkező,

kiemelt kockázatot jelentő harmadik országgal. Ennek megítélése adott esetben a szolgáltató egyedi, valamennyi körülményre tekintettel meghozott döntésének függvénye is lehet.

Ezen értelmezés és megközelítés a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzését és megakadályozását biztosító jogszabályi rendelkezések lehető leghatékonyabb (a nemzetközi elvárásoknak is megfelelő) végrehajtását szolgálja, amely jogalkotó szerint a szolgáltatók és hatóságok közös érdeke.

6. Mi a teendője a szolgáltatóknak, ha valamely ügyfele az EU rendelet stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik országokat tartalmazó listáján szereplő bármely országból származik? Mit tegyen, ha valamely felsorolt ország állampolgára/ebben az országban bejegyzett cég az ügyfél?

Az első és legfontosabb lépés, hogy a szolgáltatónak fel kell ismernie a magas kockázati kategóriába sorolás feltételének fennállását.

Amennyiben az ügyfélnek stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik országgal **bármilyen kimutatható kapcsolata van** – így például, ha az ügyfél ilyen ország állampolgára, illetve, ha stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik országban bejegyzett szervezet vagy ilyen ország állampolgára jelenik meg az ügyfél döntéshozói vagy tulajdonosi szerkezetében vagy partnerei között – a szolgáltató köteles automatikusan **magas kockázati kategóriába** sorolni ezen ügyfelét és az üzleti kapcsolatát. Ebben az esetben **nincs mérlegelési jogköre**.

Magas kockázati kategóriába sorolt ügyfél esetén **fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedések** elvégzése válik szükségessé.

Fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedések közé tartozik többek között az ügyfél és a tényleges tulajdonos **pénzeszközei és a vagyona forrására vonatkozó nyilatkozat**, valamint a **pénzeszköz forrására vonatkozó információk és alátámasztó dokumentumok** bekérése.

A szolgáltató az **üzleti kapcsolat létesítését**, illetve az olyan **üzleti megbízások végrehajtását**, ahol a szolgáltatót ügyfél-átvilágítási kötelezettség terheli, **köteles a kijelölt felelős vezetője jóváhagyásához kötni**.

Az üzleti kapcsolat létrejötte után a monitoring tevékenységet a szolgáltató **megerősített eljárásban** köteles végrehajtani.

A szolgáltató belső szabályzatában meghatározhatja a további eljárási rendjét, így jelenléti kötelezettséget vezethet be és a belső szabályzatában meghatározott korlátozásokat alkalmazhatja.

7. Mi a teendő, ha egy természetes személy ügyfél kettős állampolgárságú és ebből az egyik ország, amelynek állampolgára stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik ország?

Minden esetben elsődlegesen azt kell vizsgálnia a szolgáltatónak, hogy van-e bármilyen kimutatható kapcsolata az ügyfélnek stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik országgal.

A szolgáltató nem köteles vizsgálni a kettős állampolgárságot, ha az egyik ország, melynek az ügyfél állampolgára **stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik ország**, akkor az ügyfelet akként lehet kezelni, ha az országgal való kapcsolat kimutatható.

Alapvetően nem mentesít a magas kockázatba sorolás alól senkit az, ha pl. az iráni állampolgársága mellett az ügyfél rendelkezik egy német állampolgársággal is.

8. Milyen eltérésekre kell még figyelni az ügyfél-átvilágítás során, amennyiben stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik országból származó ügyfél van jelen az üzleti kapcsolatban?

A Pmt. 22. § (4) bekezdése értelmében nem fogadható el az olyan országban végzett ügyfél-átvilágítás eredménye, amely stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik országnak minősül. (Kivételt képez ez alól a Pmt. 62. §-ban meghatározott csoportszintű politika szerinti eljárás.)